

באר התורה / הג"ר יעקב אשר פלדמן, מח"ס 'כתב משה' ושא"ס, ירושלים**פרשת ויקהל****"ויצק לו ארבע טבעות זהב על ארבע פעמתיו"**

"ויצק לו ארבע טבעות זהב על ארבע פעמתיו ושתיה טבעות על צלעו האחת ושתיה טבעות על צלעו השנית" ע"כ (ויקהל לו א). פסוק זה נאמר על עשיית הארון.

"ויצק לו ארבע טבעות זהב ויתן את הטבעות על ארבע הפאות אשר לארבע רגליו: לעמית המסגרת היו הטבעות בפתים לבדים לשאת את השלחן" ע"כ (שם יג-יד). פסוקים אלו נאמרו על עשיית השולחן.

"וישתיה טבעות זהב עשה לו מתחת לזרו על שתי צלעותיו על שני צדיו לבתים לבדים לשאת אתו בהם" ע"כ (שם כז). פסוק זה נאמר על עשיית מזבח הזהב.

"ויצק ארבע טבעות בארבע הקצות למקבר הנחשת בפתים לבדים" ע"כ (שם לח ה). פסוק זה נאמר על עשיית המזבח הנחושת.

הנה שינה הכתוב דלגבי הארון לא כתוב שהטבעות היו בתים לבדים, ואילו לגבי השולחן, מזבח הזהב, ומזבח הנחושת כתוב שהטבעות היו בתים לבדים.

א-

בספר משך חכמה (ויקהל לו א) בד"ה הנה בארון לא נזכר "בתים לבדים" (שם ג), ובשולחן ומזבח כתיב "בתים לבדים" (שם יד, שם כז, שם לח ה). משום שבית הוא העשוי לדירה, שפעמים הוא בתוכו ופעמים אינו ויוצא מן הבית, לכן בכל הנך שאינם בו קבועים לעולם כתוב "בתים לבדים", "בתים לבריתים" (שם לו לד), ולכן כתיב אחר כך "ויעש את הבדים" (שם לו טו, שם כח, שם לח ו). אבל בארון שקבועים בו לעולם לא כתוב "בתים לבדים". לכן כתוב "ויעש בדי עצי שטים" (שם לו ד) - שלא הזכירם קודם, ולא נאות למיכתב "את הבדים", ופשוט, עכ"ל.

ב-

"בטבעות הארון יהיו הבדים לא יסרו ממנו" ע"כ (תרומה כה טו). **בספר משך חכמה** (שם) בטבעות הארון יהיו הבדים לא יסרו ממנו. ואמרו ז"ל (יומא עב א): המסיר בדי ארון לוקה. והנה במזבח כתיב "והיו הבדים... בשאת אותו" (להלן כז ז), וכן בשלחן (כה כח), מה שאין כן בארון הבדים הם קבועים בו תמיד, הלא דבר הוא.

ונראה על פי מדרש (שמות רבה תרומה לד ב) שהארון רומז לכתר תורה שהוא מונח לכל הרוצה ליקח. והנה התלמיד חכם צריך סעד לתומכו, שיהא עשיר מטיל מלאי לכיסו וכתודוס איש רומי (פסחים נג ב), ובוזה תורתו מתקיימת. וכן אמרו ז"ל גם על הארון (ביומא עב ב) כתוב "ויעשית לך ארון עץ" (עקב י א) וכתוב "ויעשו ארון עצי שטים" (תרומה כה י), מכאן לתלמיד חכם שבני עירו מצווין לעשות לו מלאכתו.

ולזה באו הבדים, שלעולם הבדים הם המחזיקים בה, הם הסומכים ידי התלמיד חכם, שהוא הארון לעדות ה' ותורותיו, ומהראוי שיהיו תמיד אוחזים בארון הברית "לא יסורו ממנו".

וכמו שהפליגו חז"ל בירושלמי (פי"ג דסוטה ה"ד) לא למד, ולא לימד לא שמר ולא עשה ולא היתה בידו להחזיק [והחזיק], הרי זה בכלל "ברוך" לכן באו הבדים קבועים בו תמיד [ומצאתי באלשיך¹], וכו'² עכ"ל.

ומבואר שתומכי התורה יהיו תומכים בלומדים בלא הפסקה, וזה רמזו במה שאמר "לא יסורו ממנו".

ג-

בבעל הטורים (במדבר ב ז) מטה זבולון. ולא אמר "ומטה", כדרך שנאמר באחרים, לפי שזבולון היה מפרנס ליששכר (ב"ר צט ט),

¹ **באלשיך** (שם) עוד שלישית, כי בטבעות הארון יהיו הבדים לא יסורו ממנו, כי תמיד יהיו המחזיקים ביד התלמידי חכמים סומכים לארון, "כי בצל החכמה בצל הכסף" (קהלת ז יב) לא יסורו לעולם מהיותם דבקים בארון התורה הוא התלמידי חכמים. ועל כן לא אמר לא יסורו מהן ויחזור אל הטבעות, כי אם ממנו שהוא מהארון הוא התלמיד חכם, עכ"ל.

² **שם:** ועל דרך המושכל, הנה נודע שיש הרמבי"ם (ה' תמידין ומוספין פי"ג הי"ב) צריך להדליק הנרות גם ביום שזוהו בכלל הטבת הנרות לדידה. ושיטתו מושכלת, דכמו שאמרו ז"ל (שבת כב ב) 'וכי לאורה הוא צריך [אלא

לתגובות והערות ולקבלת הגליון 'באר התורה'

a0527677650@gmail.com

עדות היא לבאי עולם שהשכינה שורה בישראל]. ולהראות כי הוא אין צריך להאור, רק שיה חוק דתי הוצרך להדליק גם ביום, כמו שהתדלקה ביום אינו להאיר כן ההדלקה בלילה, שלשניהם ענין אחד. כן הארון שהוא נושא את נושאו (סוטה לה א), ואין הבדים לשאת אותו - שהוא נושא את עצמו, כי הוא משכן כבוד הנושא העולמיים. לכן צוה כי הבדים בל יסורו ממנו, להורות כמו שאין ענין להבדים בעת היותו מונח באוהל מועד, ככה בשעה שנושאים אותו על הכתף אין זה ענין הנצרך להכבוד הנושא כביכול, לכן לא יסורו הבדים ממנו תמיד, כמו שהנרות דולקים תמיד. ודו"ק, עכ"ל.